

Vidéki levél.

(Az üzemátvizsgálási munkálatok felülvizsgálási módjáról.)

Tekintetes szerkesztőség! Az Erdészeti Lapok f. évi márcziusi havi füzetének ugyanebben a rovatában Barger Guidó Coburg-hercegi uradalmi erdőrendező úr az üzemátvizsgálási munkálatok felülvizsgálási módjának hátrányaira vonatkozólag olyan megjegyzéseket tett, melyekre nézve nem mulaszthatom el, hogy észrevételeimet meg ne tegyem, — kérve a tekintetes szerkesztőséget, hogy azoknak az Erdészeti Lapokban helyet engedni sziveskednék.

Barger Guidó erdőrendező ur közölt levelében fölöslegesnek, sőt hátrányosnak találja azt, hogy a 10 évenként beterjesztendő üzemátvizsgálási munkálatokhoz, — az ez ügyben kiadott 1890. évi 9600. számú magas ministeri utasításnak megfelelően — az illető erdőbirtoknak jóváhagyott s a birtokos kezénél lévő rendszeres gazdasági üzemterve és térképe csatoltassék, mert nézete szerint „ezt a szolgálatot a vármegyei levéltárban megőrzött üzemterv is megtehetné.“

Az erdőrendező urnak ez az állítása, nézetem szerint, téves.

Rendszeres erdőgazdaságban a folytatott üzembről pontos tájékoztatást s átnézetet, az üzemtervi határozmányoknak megfelelőleg, szabályszerűen berendezett és helyesen vezetett nyilvántartások nyújtanak. A tíz évi gazdálkodási időtartam alatt az üzemosztály területében, — a különböző használatok módjában és mennyiségében, továbbá a felújítások módjában és mértékében az üzemtervi előírásokkal szemben történt esetleges eltérésekről, valamint az erdőgazdaságra befolyással bíró egyéb — netalán bekövetkezett előnyös avagy káros — következményü körülményekről, a felügyelő hatóság csakis az üzemterv tartozékát képező nyilvántartási jegyzőkönyv, s a pontosan s lelkiismeretesen vezetett üzemyilvántartási könyvek alapján szerezhethet meggyőződést. Az üzemeredményeknek egybevetése az üzemtervi előírással, adja tiszta képét a folytatott erdőgazdálkodásnak.

Ennek az összehasonlításnak alapján állapítható meg csupán

az, hogy a birtokos mennyiben tartotta be az üzemtervi előírást, s indokoltnak tekinthetők-e a netalán történt eltérések, vagy sem. Tudvalevő dolog az, hogy az 1880. évi 23374. számú ministeri utasítás értelmében elkészítendő rendszeres gazdasági üzemtervek tartozékát képező üzemnyilvántartási könyvek, — főleg nagyobb üzemtesteknél — rendszerint csakis az üzemtervnek egy — a birtokos használatára szolgáló — példányához csatoltatnak, míg az üzemterv levéltári példányában, a nyilvántartás nem vezetetik, de nem is vezethető, még ha számára a rovatkimutatások előkészítve is volnának.

Ha tehát az üzemátvizsgálási munkálatokhoz a levéltári példányok csatoltatnak, miképp győződjek meg a felülvizsgáló kir. erdőfelügyelő a tíz év alatt folytatott erdőgazdálkodásról, mikép hasonlítsa össze az üzemtervi előírást az üzem tényleges eredményeivel, — a foganatosítással? Vagy azt hiszi Barger erdőrendező ur, hogy ez az összehasonlítás felesleges? Vajjon mi lehetett akkor célja fennebb idézett számú ministeri utasítás amaz intézkedésének, mely elrendeli azt, hogy ezeket a nyilvántartásokat a birtokos pontosan vezesse s ezek alapján üzemátvizsgálás alkalmával az üzemeredmények kimutatása elkészítettessék? Az talán, hogy ez a leszámolás gyönyörűségére szolgáljon a birtokosnak, vagy inkább az, hogy az ellenőrzés megkönnyítettessék s hogy az erdőfelügyelő*) a folytatott erdőgazdálkodásról tiszta képet nyerhessen? Én azt hiszem, hogy ez az utóbbi volt a cél.

Barger erdőrendező ur azt állítja, hogy a felülvizsgálásnak feladata megállapítani azt, vajjon „a forda folyamán beterjesztett üzemátvizsgálási munkálat az eredeti jóváhagyott üzemterv alapján készített-e s vajjon továbbá az erdőbirtokos nem változtatott-e időközben a jóváhagyott üzemterven saját igénye vagy önkénye szerint.“

Megengedem ezt az állítást, de miért nem tudatja az erdőrendező ur azt is, miképen állapítható meg nyilvántartások nélkül ennek az esetleges önkényes eltérésnek mértéke? Vagy feltétlenül hitel adandó az üzemátvizsgálási munkálatban kitüntetett számadatoknak?

*) Épügy, mint maga az erdőbirtokos is!

Barger ur ugyan megengedhetőnek találja azt, hogy a kir. erdőfelügyelő, — ebbeli aggályainak eloszlatása céljából — a helyszini szemle alkalmával, a féltékenyen őrzött nyilvántartásokba is betekinthesse, azt híven, hogy e rövid betekintés teljesen elegendő az üzemátvizsgálási munkálat helyességének megállapításához s ahhoz, hogy véleményt adhasson a folytatott erdőgazdálkodásról. Nagy tévedésben van az erdőrendező ur, mert főleg a nagyobb üzemtestekről bemutatott üzemátvizsgálási munkálatok, — a helyszini felülvizsgálást megelőzőleg — beható tanulmányozást és irodai munkát kívánó, számszerinti felülvizsgálást igényelnek, mely nélkül a helyszini szemle csak felületes lehet, annál is inkább, mert csak előzetes áttanulmányozás és számszerinti felülvizsgálás alapján tudhatja meg a felülvizsgáló közeg azt, hogy a helyszini szemlénél mely területeket kell szorosabb vizsgálat alá vennie s hol lesz elég a futólagosabb átnézet is. Ez pedig — tekintettel a helyszini szemlékre fordítható aránylag rövid időre — igen fontos.

Távol legyen tőlem minden gyanakodás, de ki kell jelentenem azt, hogy a Barger erdőrendező ur által ajánlott felülvizsgálási mód, tán csak arra a birtokosra volna előnyös, kinek esetleg alapos oka van ezeknek a munkálatoknak és a nyilvántartási könyveknek a kir. erdőfelügyelő által való tüzetes felülvizsgálását lehetőleg kikerülni, avagy megakadályozni, — de hát én a felügyelet lelkiismeretes gyakorlása szempontjából ítélem meg a dolgot.

Barger erdőrendező ur állításának támogatására felhossa azt, hogy az egész, hosszú vágásfordulóra készülő üzemtervek „a hivatalos eljáráson keresztül“ legtöbb esetben már az első jóváhagyás folyamata alatt megrongálódnak s hogy ennek az üzemátvizsgálási munkálatok betérjesztése alkalmával még inkább ki vannak téve, sőt állítólag teljesen használhatatlan állapotba is jutnak. Az erdőrendező ur tehát abban a meggyőződésben van, hogy a betérjesztett üzemrendezési munkálatokkal a hatóságok a kellő kimételesség nélkül bánnak? Megengedem, hogy a betérjesztett üzemtervek egyes esetekben — többszöri szállítás következtében — szenvednek, de ez a körülmény egyedül az illető birtokos hibájának tudható be, ki e munkálatok külalajjára s csomagolására nem fordított kellő godot. Mert ha az üzemtervi munkálatok tartós kötésben,

megfelelő faládákba csomagolva s a gazdasági térképek vászonra huzott rajzpapíron dobozokba zárva terjesztetnek be, kétségtelen, hogy azok az — állítólag — olyan nagyon hosszú s alig bevárható hivatalos eljáráson keresztül és a gyakori szállítás daczára sem fognak elrongyolódni s még kevésbé fognak egyes tartozékaik veszendőbe menni.

A mi végre Barger erdőrendező urnak azt az ellenvetését illeti, hogy az erdőbirtokos, a „be nem várható hivatalos eljárás folytán üzemterveit — mint egyedüli hiteles és általa megörzendő okmányait sokáig nélkülözni kénytelen, meg kell jegyezmem, a hogy beterjesztett üzemátvizsgálási munkálatban a jövő tíz évre vonatkozó részletes használati s felújítási tervek bennfoglaltatnak s e munkálatnak házi példánya, mikor azt a kir. erdőfelügyelő megvizsgálta s az eredeti munkálattal történt egybehasonlítás után láttamozta, az erdőbirtokosnak azonnal visszaküldetik s így a gazdálkodás a felsőbb helyen való jóváhagyásig a házi példány szerint akadálytalanul folytatható, annál is inkább, mert a jóváhagyott gazdasági térképnek egy-egy másolati példánya minden rendezett gazdaságnál — folytonos házi használatra — rendelkezésre szokott állni s így e tekintetben sem okozhat zavart ama körülmény, hogy e munkálatok jóváhagyásának ideje alatt, a birtokos a gazdasági térképnek saját használatára szolgáló példányát egy időre nélkülözni kénytelen.

Azért tehát, úgy vélem, maradjunk csak meg a régi szokásnál s ne panaszoljuk föl azokat a *nagy áldozatokat* se, a miket Barger ur állítása szerint az erdőbirtokosnak erdeje törvényszerű kezelésével a közjó érdekében kell hozni. Mert az erdőknek törvényszerű kezelése általában véve közvetlenül a birtokos jól felfogott saját érdekeinek előmozdítását és állandó biztosítása végett történik; amit a törvény alapelveinek ismerete mellett be kell hogy lássanak az erdőbirtokosok valamennyien, kivált pedig azok, akik erdejüknek rendszeres kezeléséről már a törvényes kényszer életbelépését megelőzőleg, jóval korábban, gondoskodtak.

Kiváló tisztelettel

Neógrády Kálmán

kir. alerdőfelügyelő.